

Předpláči se

Pro Prahu: celoročně 5
zl., půlletně 2 zl. 50 kr.,
čtvrtletně 1 zl. 25 kr.
Pro venkov: celoročně
5 zl. 60 kr., půlletně 2 zl.
80 kr. čtvrtletně zl. 1.40
Jednotlivá čísla prodá-
vají se po 12 kr.
jednotlivé přílohy hud.
po 50 kr.,
Za inseráty se platí mimo
kolek pouze 2 kr. za řá-
dek drobného písma.

DALIBOR.

Časopis

Jen frankované listy
přijímají se.
Rukopisy redakci zaslané
nevracejí se.

Předplatné přijímá admi-
nistrace v č. 147-I.
(Karlova ulice.)

Dopisy týkající se redakce
judtež zasilány franko
p. dru Ludevítovi Pro-
cházkovi do č. 9
v Ječné ulici.

věnovaný zájmům světské i církevní hudby a zpěvácckých spolků českoslov., zároveň pak
organ „Matice hudební“

s četnými přílohami hudebními.

Redaktor:

Dr. Ludevít Procházka.

Vychází každou sobotu.

Majitel:

Emanuel Starý.

Památné dni hudební.

6. června	1817 nar. Camillo Sivori, výt. housl. — v Janově.
" "	1824 I. provoz. oratoria „Potopa světa“ Bedř. Šneidera — v Kolíně nad Rýnem.
7. "	1787 I. provoz. Salieriho zpěv. „Aksur“ — v Paříži.
" "	1807 nar. Adrien Frant. Servais, výt. čelista — v Halu u Bruselu.
" "	1872 † Stanislav Moniuszko, výt. sklad. polský — ve Varšavě.
8. "	1810 nar. Rob. Šuman, sklad. — v Cvikavě.
" "	1818 nar. V. Tschirch, sklad. — v Lichtenavě.
9. "	1810 nar. Otto Nicolai, op. sklad. — v Královci.
10. "	1556 † Martin Agricola, theor. hud. — v Dívíně.
" "	1837 † Val. Fioravanti, kapelník papežského sboru pěv. — v Římě.
" "	1849 † Bedř. Kalkbrenner, pian. a sklad. — v Enghienu u Paříže.
" "	1865 I. provoz. Rich. Wagnera zpěv. „Tristan a Isolda“ — v Mnichově.
" "	1871 † Dominik Aleks. Hercík, housl. — v Opočně.
11. "	1775 † Egidio Romualdo Duni, vlašský sklad. op. — v Paříži.
" "	1841 nar. Věkoslava Ress-Blažková, výt. zpěv. — v Praze.
12. "	1829 I. provoz. Spontiniho zpěv. „Anežka z Hohenstauffů“ — v Berlíně.
" "	1838 † Giuseppe Pilotti, prof. na konserv. v Bologni.

Václav Jan Tomášek.

Životopisný nástin.

(Dokončení.)

Získal-li si Tomášek hlavně svými písněmi přízeň širších kruhů obecnosti a sice písněmi Schillerovými a Göthovými i v Německu samém, bylo to s druhé strany zase především dotčené již velké rekvíem do c—mol, které mu zjednalo uznání a čest i mezi umělci a znalci odbornými. Dílo to zajisté vážné a důstojné vyhledávající esthetickou jednotu svou s rozhodným úspěchem nejenom v jednotě při-

měřeného naladění různých částí, lýbrž i v blízké příbuznosti základních myšlének hudebních, jakož i ve snaze po jakémsi zaokrouhlení a uzavření celkové stavby; a ještě nyní bývá mu všim právem vzdávána plná chvála co skladbě, zajímaví ve svém oboru jedno z nejčestnějších míst.

R. 1823 horšila se Tomášková nemoc neustále a zvyšovala mu nad to i boule rostoucí v týlu utrpení tak, že jak sám praví, po delší čas již jenom vegetoval. Ve snesitelnějších poněkud okamžicích na vzdor tomu neustával v práci umělecké zabývá se skládáním šestera českých písní Hankových, vyšlých tiskem co op. 71. Na začátku června musel konečně podstoupiti bolestnou operaci, jejíž šťastný výsledek arci na něho účinkoval, jako dokonalé znovuzrození. V Mariánských lázních, kamž se po té odebral ku svému zotavení, setkal se opět s Göthem jakož i se slavnou pianistkou Szymanowskou.

V poslední den téhož roku (1823) zasnoubil se pak Tomášek s Vilemínou Ebertovou, sestrou známého básníka „Vlasty“, Egona Eberta. Zřídil si takto vlastní krb domácí, vstoupil mistr náš do nové, šťastné periody života svého. Jeho dům stal se hlavním střediskem hudebního života pražského, v jeho salonu, jenž navštěvován býval vybranou aristokracií ducha, sbíhaly se nitky, jimiž byly — alespoň z valné části — řízeny a ovládány tehdejší naše poměry umělecké. Byliť pak v hudebnictvu pražském mimo Tomáška ještě dva mužové, jichž slovo mělo váhu ve věcech hudebních: výborný Jan Nep. Aug. Vitásek († 1839), první ředitel varhanické školy a zasloužilý Diviš Weber († 1842), první ředitel konservatoře hudby. Nebyli sice přáteli tito tři, ba naopak měl každý z nich svůj zvláštní kruh, v němž byl na slovo brán; avšak v jedné věci shodovali se přece: v nadšeném Mozartianismu. O Tomáškově bylo již pověděno, jak zbožňoval Mozarta; Vitásek a Diviš Weber nezůstávali v ohledu tom za ním, ba poslední obou byl ještě mnohem jednostrannější ve svých ná-

hledech, tak že tehdy do svatyně konservatorních koncertů měli přístupu jenom Mozart, Haydn, pak někteří jejich věrných nápodobitelů, jako Jirovec, Winter, Weigel, dále vlastní žáci Webrovi, z novějších nanejvýš Karel Maria Weber, Cherubini, Spontini, Spohr, sám Beethoven jenom až k „Eroice“ — všechny pozdější jeho skladby nebyly již obsaženy v „kanonu“ hudebním, nýbrž stály co díla kacířská spíše „na indexu“. Mozart a Haydn byli Webrovi vším a ani Bach, ani Händel, ani Beethoven — neřku-li někdo z ještě novějších — nebyli s to, vydobýti si Webrovi plnou přízeň; pravívalť zbožňovatelům těchto žertovně: „Všechnu úctu před vašimi potentaty — ale ti dělají přece jenom protestantskou hudbu, a ne pravou, čistou, katolickou. Nebylo tehdy skoro ani jinak možno v Praze — Praha měla rozhodný ráz a směr „Mozartovského města“, i byla pyšna na to. Ostatně co do vlivu a zejména co do účinkování na mladší síly, v přední řadě ovšem výkonné, předstihl Tomášek, ač sám veřejného úřadu nezastával, i Vitáska i Diviše Webra; a co se reprezentace naproti cizině týče, měl mistr náš ještě rozhodnější prerogativu: cizí umělci navštěvující Prahu hleděli vždy častěji nějaké doporučení k Tomáškovu, vystupovali obyčejně dříve v jeho soukromém saloně, než se obecenstvu představili a měli to vždy za znamení věštící rozhodný úspěch před veřejností, pak-li se líbili u Tomáška. Bylo to pochopitelné. Tomášek ač sám nikdy nezajížděl do ciziny, aby sbíral vavříny, měl zvučné jméno netoliko co skladatel, ale i co výborný pedagog a dokonalý znalec hry klavírní; neboť žáci jeho, mezi nimiž se ovšem skví mnohé slavné jméno, roznášeli pověst mistra svého vydatně do dalekého světa. Jmenujeme zde na prvním místě pianisty Voříška, Alexandra Dreyschoka, Julia Schulhofa, pak Würfla, Lubovského, Docketa, Jenče, Kuhého, Hampla, ze skladatelů pak Bedřicha Kittla, pozdějšího ředitele pražské konservatoře, z theoretiků na slovo vzatého kritika Ed. Hanslíka a j. v.

Úvodem bylo řečeno, že měl Tomášek ve své umělecké povaze již leccakýs živel moderní. Tomu zdá se ovšem odporovati příkrost úsudku o všem pomozartovském snažení, již jsme shora seznali na některých příkladech (na Beethovenovi, na Webrovi, i na Rossinim), ku kterým bychom mohli přidati ještě celou řadu dalších, týkajících se zejména novějších, „hrubým“ prý „štetcem zednickým na hotový papír stříkajících“ skladatelů, jako Chopina, Henselta, Liszta a m. j. Avšak přece neodporuje. Bylať hlavním podnětem této příkrosti zvláštní okolnost, že Tomášek v Praze mezi těmi, kdož se o hudbu opravdu interesovali, nenalezl než buď nadšených přívrženců, zbožňovatelů, buď právě tak rozhodných protivníků; alespoň hlasy těchto dvou stran byly jedinými, které vnikaly až k mistrovi samému, jednak vším právem probouzejíce a zvyšující jeho urážené sebevědomí umělecké, jinak bohužel i strpčující jeho smýšlení o tom, s čím nespátroval se býti v úplném souhlase. Navzdor tomu všemu tvrdili jsme tedy, že Tomášekovo „snažení a činění

v nejednom obledu již prozrazovalo podstatné změny názorů uměleckých, připravujících vývoj hudby moderní a osvědčujících mocné účinkování své na mnoze také na těch, kteří jinak i na dále zůstávali v odporu nejenom naproti posledním důslednostem probouzejícího se směru, ale i naproti jeho prvním, rozhodnými úspěchy korunovaným činům“. Na odůvodnění výroku toho nepotřebujeme ani poukazovati k dotčené již pietě ku slovům básnickým, jevící se patrně ve zpěvích Tomáškových; připomínáme jenom na pozoruhodný krok, jež mistr náš uvědoměle a z plného přesvědčení učinil, sáhnuv třikráte do oboru básnictví, aby odtamtud vyzískal sobě nových podnětů ku skladbám instrumentálním — svým eklogám, rhapsodiím, dithyrambům. Směr takový zajisté nazvati lze živlem moderním; neboť hlásí se v něm ku svému právu poznání o jakémsi bližším a ústrojnějším styku hudby s básnictvím, které jak známo vtisklo pečeť svou v čelo celé moderní hudby způsobem velmi rozhodným. Tomášek byl tedy již r. 1807 na pravé cestě k „programní hudbě“? Ano a ne! On nechtěl ve svých eklogách, rhapsodiích, dithyrambech podati toliko ronda, nebo sonaty nebo fantasie takového nebo jinakého naladění, nýbrž přímo skladby způsobu zcela nového, samostatného, z půdy básnické vyrůstajícího, zkrátka chtěl utvořiti nový genre. A přece se mu to nepodařilo tak, jak byl zamýšlel; jeho příklad zůstal beze všeho rozhodnějšího vlivu na literaturu hudební, Tomášek nedocílil tím, oč byl usiloval, nestal se reformatorem ani vkusu obecenstva, ani produkce hudební. Vždyť „reforma“ musí býti podstatou svou změna „formy“ umělecké — to praví nám již pouhé slovo. A zde zrovna vězel Tomášek v osudném klamu, an příliš podceňoval architektonickou formu hudební. Jeho zasáhnutí do oboru básnictví muselo zůstat počínáním si pro budoucnost docela neplodným, poněvadž omezeno jest přejmutím pouhé povšechné nálady idyllické, rhapsodické, dithyrambické, nepovznášejíc se zároveň až k tomu, aby básnických podnětů použilo i k sestrojení nových tvarů, tedy co jakéhosi principu útvarného. Tomášek vypravuje, že formu eklog podržel i při rhapsodiích proto, „aby světu ukázal, že to není pouze forma, jižto se podstata hudebního díla určuje“; s druhé strany však podává nám zase všude zřejmé důkazy, že sám v tenatech „formy“ — nebo vlastně „šablony“ byl zachycen. I nejmenší odchýlení se od obvyklé formy pozoroval a — káral; Beethoven zdal se mu v ohledu tom již ničitelem pravé krásy, která pro Tomáška svůj věčně nezměnitelný pravzor měla v Mozartovi. Náš mistr tedy nevážil si formy, ale nedovedl také nikterak vyprostiti se z její kouzelné moci, a z obou těchto příčin zůstavil formu hudební při svých reformačních pokusech nedotknutou. Tím byl ovšem i osud těchto pokusů rozhodnut.

Jiný důležitý znak modernějšího směru Tomášekova souvisí již s tím, co právě bylo podotknuto a vrcholí pak v theoretické jeho činnosti. On byl totiž zvyklý, činiti všechno na základě rozumové úvahy,

cenil tudíž i estetické i technické vědomosti o hudebním umění na jiných právě tak, jako se svědomitě přičiňoval, aby si je sám dle možnosti osvojil — on byl umělcem myslícím. Ač dobře víme, že to samo o sobě ještě nepostačuje, aby se umělec stal moderním, počítáme přece reflexi mezi nejvýznamnější rysy povahy moderního umění. A zejména v hudbě bije do očí velký rozdíl mezi starší, Mozartem, dovršenou a ukončenou dobou tvoření naivního, a novější Beethovenem tak velkolepě zahájenou dobou tvoření uvědomělého, reflektivního. Vždyť také jenom cestou pouhé reflexe přišel Tomášek k tomu, že podniknul psátí své eklogy, rhapsodie, dithyramby. Zvláštního výrazu pak dostala tato stránka jeho umělecké osobnosti v jeho činnosti theoretické. Již při svých prvních studiích shledal přemnohé nedostatky ve všech panujících soustavách nauky o harmonii a octnul se tak záhy již na dráze samostatného přemítání a bádání o předmětu tom. Výsledek toho bylo důmyslné učení o harmonii, jež sice svým žákům přednášel, k jehož uveřejnění tiskem však nedošlo. *)

Že Tomášek nebyl instinktivním, toliko hudebním řemeslníkem neboli „muzikantem“, viděti lze i z toho, jak velice a s jakým úspěchem pečoval o své vzdělání také ve všech jiných oborech umění a vědění, čímž arci i jeho rozhled uvnitř hudby samé musel se státi poněkud volnějším, širším. Víme již, že měl i značné vlohy k malířství a že jich nikterak nezanedbával; v opeře všude hleděl i k plastické stránce dramatu tak, jak to věru nebývalo tehdy zvykem u většiny skladatelů. Za mládí svého odvažoval se i na pokusy básnické, které prý v oboru satyrického epigramu nebyly beze zdaru a když právnická studia měl již odbytá, studoval anatomii a chirurgii jen z interesu pro vědění a pro poznání pravdy.

Jest nám doplniti stručný tento obraz Tomáškových ještě zmínkou o jeho zevnějšku. Postava byla atletická, imposantní. Tvář měla ráz čistě český, její markantní rysy stávaly se příjemnými a půvabnými, teprve když Tomášek zasedl ke klavíru a hrál, zvláště pak, když rozpoutal svou fantasií a nadšeně improvisoval. Jako jeho tvář byla i povaha duševní; byl poněkud nepřístupný, nemaje ve zvyku získati si lidi hned při prvním setkání, ale stával se nad míru sympathickým a zajímavým každému, jenž ho blíže seznal a pak důvěrněji s ním obcovati mohl. Zejména od svých žáků byl opravdově milován — a na vzájem zase miloval on je. Krátce ještě před svou smrtí přednášel jim s velkým přemáháním chorobnosti své, řka: „Vždyť musíme žákům svým neunavně sdělovati, cožkoliv vím — bez toho nezůstanu již dlouho mezi nimi“. Bylo to dne 3. dubna r. 1850. Když o 10. hod. večer skončil Tomášek svůj život; k starší chorobě (dně) byla se přidružila vodnatelnost.

Zevnější osudy našeho mistra shledali jsme býti

velmi jednoduchými, vzdálenými veškeré pestrosti a romantiky, jež tak často bývají považovány za nerozlučné příznaky života uměleckého. Tomášek ani nešel do širého světa pro svou slávu — a měl přece nemalé dosti učinění v tom, že alespoň valná část uměleckého světa sama přicházela k němu, aby mu vzdala čest a chválu. A že v oboru našeho umění skutečně byl zjevem, jenž měl jakési právo, žádati, aby hora spíše přišla k němu, než on k hoře, toho nejlepším důkazem budiž letošní slavnost stoletých jeho narozenin, která by byla zůstala na vždy nemožnou, kdyby právě poznání významu Tomáškovy nebylo opanovalo veškeré naše kruhy hudební. *Fl.*

Valašská vánoční koleda.

Podává Fr. Bayer.

Známo dostatečně, že moravští Valaši jsou povahou a zaměstnáním, jakož i svým bydlem na horách mezi všemi moravskými kmeny v národním básnictví nejčilejší a nejtvořivější. Při dosti malém namáhání bylo by lze jen na Valašsku tolik ne-li více písní nových sebrat, kolik v Sušilově sbírce obsaženo. Myslím, že by se zejména „Matiče Moravská“ měla o to postarat, — zpěvy valašské toho věruplnouměrou zasluhují, ještě snad více se stránky hudební než-li poetické.

Při veliké chápavosti a čilosti mysle nedostačoval brzy Valachovi obor světské poesie a on přilnul nemalou měrou i k básnictví duchovnímu, když se mu křesťanskou naukou přístupným stalo,

Zvláště vítaný předmět poskytnut mu vánočními svátky, kdežto se slaví památka narvzení Páně, při čemž dle biblické dějepravy pastuchové betlémské na rozkaz andělů šli se oožskému děfátku klaněti. Nemálo to Valachům, živícím se ponejvíce pasením ovcí na horách, zalichotilo, že jejich kolegům v Betlémě taková přednost před ostatními vznešenějšími lidmi se stala a oni v této radosti časem úplně stotožnili sebe s pastoušky betlémskými:

Pásli ovce Valaši
na betlémském salaši.
anděl se jim ukázal,
do Betléma jít kázal.

Nic jim nevadilo, že spojovali spolu věci, časem i místem od sebe vzdálené. Leží to už v povaze Valacha, že jsa prostomile naivním, míchá ve své prostoduchosti, ne nepříjemné, v písních svých veliké s malým, cizé s domácím, blízké s dalekým, dřívější s nynějším — vše dohromady.

Jsouť písně valašské pravými dítky nevinného a prostého citu a čilé fantasie, líšice se tím velmi prospěšně od mnohých jiných národních písní na Moravě a v Čechách.

Těchto vánočních písní je náramná síla. V každé skoro osadě má jich „pan rektor“ aneb některý čtenář mezi občany celou haldu v některé staré almaře,

*) Nebožtíka J. Horáka brožurka „Von der Mehrdeütigkeit der Accorde“ spočívá na názorech Tomáškových.

zaprášené a zapomenuté; jelikož se nehodí už mnohé ku zpěvu chrámovému, na př.

Dones Juro tu klobásu,
co sa ňú trikrát opášu,
zanesem ju Ježíškovi atd.

Mimo to ví jich každý chlapec několik na koledy, nebo čím více písniček, tím více krejcarů (na sv. Štěpána při koledování). I dospělí znají mnohé písně. V Sušilově sbírce jest valašských vánočních písní jen nepatrná částka.

Jak už řečeno, ustupují tyto pastýřské zpěvy, ač nerady — vždy více vážnějším písním i hudbě vánoční. Ovšem se dlužno tomu novotěnění Valaši spirali, neboť jsou ve svých zvycích a obyčejích velmi konservativní, držíce se zuby nehty všeho toho, což jejich jest. A proto jsou posaváde co do ryzé národní individuality nejzachovalejším na Moravě kmerem.

V mnohých místech však o vánocích posud v kostelích valašské písně slyšeti.

Je jitřní. Ticho — ani žádný „nezípá“. Na jednu spustí anděl (diškant s altem):

Ej přeradosná novina,
Již se blíží ta hodina,
načež druhý anděl pokračuje (bas):
Již se blíží ta hodina,
v které porodila panna,
včil tři hlasy dohromady:

Aj v Betlémě Krista pána,
jemu budiž chvála vzdána,
jemu buď chvála vzdána.

Varhany mají k této vánoční zvláštní zajímavý průvod — jen do skoku. Kyrie, které jsme právě uvedli, jest vážné a dosti zdoluhavé, obsahující už jaksi předtuchu následujících divných krás.

Za to je gloria rychlé a veselé. V gloria upozorňuje jeden pastýř (bas) své soudruhy na to, co se děje:

Gloria, gloria,
glo - ó - o - ria,
anděl se v oblacích snáší
vesele zpívá.

Tomu se diví druzí pastýři (sopran a alt):

Aj! Aj!
co to nového?
neslýchaného?

První (bas) je poučuje:

Narodil se vám spasitel,
všeho světa vykupitel,
v městě Betlémě
leží na seně.

V graduale pobízí bača (ředitel salaše) své vačáky (ovčáky) (bas):

Hej bratři, vstávejte!
a spěšně chvátejte!
Do Betléma přímá cesta,
půjdem brzy ze salaša,
uvítat mesiaša.

V offertorium pokračuje v témže tonu (bas):

Vzhůru bratři bez meškání,
vzhůru rychle vstávejte!
Do Betléma Ježíškovi
Chválu vzdávat spěchejte.

Na to druzí (sopran a alt) ochotně odpovídají:

My napřed jdem
a se berem
k Betlému, krásnému městu,
budem ukazovat cestu.

Sanctus zní:

Svatý prozpěvujme,
nebe, země zvelebujme.
Hosanna na výsosti!
Čest a chvála s vděčností
buď Bohu nejvyššímu,
králi všemohoucímu.

Po pozdvihování se zpívá několik slok známých písní „Budiž pozdraven, náš Mesiáši“ a „S pastýři pospíchejte křesťané k Betlému.“ Tato vánoční mše se po dnešní den v Rožňově na jitřní provozuje, v jiných místech zase jiné.

Zajímavé jest, že tato mše pochází odkudsi z Hané. Do Rožňova ji přinesl r. 1834 pan Josef Špída, nár. učitel, který ji obdržel od Jana Šimčíka, rektorova syna z Bouňovic a choralisty na dómě v Olomouci. Složena byla původně pro varhany, tři hlasy (sopran, alt a bas) a dva rohy a provozována od Šimčíka v Holici u Olomouce. Pan Špída vzav ji s sebou do Rožňova, kdež nyní úplně zdomácněla, složil k ní ještě dvě flétny. Však nemohl jsem se nikterak dopátrati, kdo by tu mši byl složil.

Hlavním předmětem vánočních písní jsou dary pro Ježíška od Valachů obětované, jako brynza, ovce, med, kaša, žinčice, klobáse, ořechy atd. a pak valašská mazika (gaidy, housle, cimbal, valašská trouba a j.), aby „ho nebylo teskno.“

Bačo, drž sa pacholsky,
naber syra do fasky,
zbuď Ondráša valacha.
ať chytne do sajdáka
barana s rychlostí,
šak jich má v hojnosti.
Bez muziky nechodme.
tej harby si nerobme;
nech hraje Mika starý,
šak su k jinému nehodí
s Janem na huslice
i také na gajdice.

Hlavní úkoly při této hudbě vánoční mají: valašská trouba (jaké se na salaši užívá), flétna, roh lesní a nějaký železný hák na bití 12 hodin. Nápěvy všech písní jsou veselé, v pravdě vánoční a kdo je na venkově o vánocích neslyšel, s tíží si o nich pravý pojem učiní. Některé vánoční zpěvy mají úpravu zcela operní, zejména písně, jaké se zpívají o sv. třech králích. Záslužno bylo by jejich sebrání. Někdy jest píseň latinskými slovy podivně prospěkována, bezpochyby produkt některého valašského kantora, proběhšího dvě neb tři latinské školy, ano některé písně jsem našel úplně latinské. Ovšem že by se nad tou latinou nebožtík Cicero v hrobě obrátil. Vánoční písně se zpívají dílem v kostelích (pastýřské a koledy,) dílem doma po celý čas vánoční.

Nemohu udati, odkud a kterak tato vánoční hudba na Moravě svůj původ vzala; neboť na žádném kusu není označeno jméno skladatelovo.

Jen tolik nám známo o některých písních, že je složil Rožňovský kaplan P. Kuhejda a nápěvy k nim obstaral Rožňovský rektor Josef Rundt, muž vysoce vzdělaný, znamenitý latinář a výborný varhaník. Byl v oboru svém velečinným a zachovalo se po něm několik obšírných kancionálů s nápěvy, vlastnoručně psaných. z nichžto jeden samé vánoční písně obsa-

huje. Žil koncem předešlého a začátkem tohoto století. P. Kuhejda nebyl rodem Rožňovan, ale zdržovav se po dlouhá léta v Rožňově mezi Valachy, vpravil se úplně do jejich poměrů a pěstoval s velikou oblibou tento druh valašské poesie.

Dříve se zpívaly tyto písně nejen po Valašsku a na venkově, nýbrž i na Hané a v městech, jako v Kroměříži.

Nyní jsou však obmezeny už jen na venkovské kostely na Valašsku, kdež se posavade udržují. Přišel-li by na dědinu nový „pan rektor“ a nechtěl by trpěti tyto nepřilíš vážné zpěvy v kostele, vznikla by ihned všeobecná revoluce proti němu a věru by špatně pochodil, kdyby na odstranění jich setrvati chtěl. Staloť se tak již nejednou.

Požehnaná Hana totiž zásobovala, dříve jako obilím tak i učitelé celé Valašsko a těm to bylo ovšem jaksi podivno, slyšeti v kostele tyto zvláštní vánočně veselé zpěvy. Neznajíce zdejších poměrů a majíce nepříznivé smýšlení o ušlechtilosti zvyků valašských, opřeli se tito učitelé energicky, aby se to podruhé neprovozovalo, že se to na nynějšek do kostela nehodí atd. Ale těm vycinkali!

„Co? ta krásná vánoční mša že nebude? Na to bysme se na mú milú podívali! Byla už tolik roků a hodila sa a včil by sa nehodila? To rači ani do kostela nepůjdem!“ a pan rektor se musel poddat ani nepiskna aneb velmi slabě odporuje.

A tak se zpěvy ty podnes na venkově zachovaly, ačkoliv jak už praveno, nemálo ztenčeny a obmezeny jsou. Ačkoliv to Valachům jen k nejlepšímu prospěchu náboženství slouží, našli se i kněží, kteří je vymýtiti chtěli.

Pěkný náčrtek o valašské hudbě vánoční od Fr. Brzobohatého nalezne čtenář, kterého věc zajímá, v Květech 1866.

Přestávám na těchto několika řádcích a ponechávám si o tomto předmětu podruhé podrobněji promluvit.

Z ciziny a Rakouska.

** *Slavnost hudebníků od Rýna* odbyvala se obvykle okázalým způsobem o svátcích svatodušních v Kolíně n. R. Ohniskem celé slavnosti byl J. Brahms, jenž svou „píseň vítěznou“ osobně dirigoval.

** *Druhá slavnost německých pěveckých spolků* odbýváti se bude v Mnichově, kamž se přes 8000 pěvců očekává. Městská rada uvolila se v pádu deficitu přispěti k uhrazení výloh — **5000 zlatými!**

** *Drážďanský spolek hudebních umělců*, jedna z toho druhu jednot nejzasloužilejší, slavil 22. května den svého 20letého trvání.

** *Ve Wisbadenu* pomýšlí se na to, aby založena tam byla konservatoř. V místě, jež je sídlem Rafa a Wilhelmiho, by se ovšem idea taká bez velikých obtíží dala uskutečnit.

** *Pěvecký spolek „Arion“* v Lipsku — slaviti bude na počátku srpna jubileum 25letého svého trvání.

** Zpráva, jež jsme přinesli v čísle minulém, že totiž Fr. Liszt vydati hodlá u Šubrtů & Co. velikou

theoreticko-praktickou školu klavírní ve 3 dílech, se potvrzuje.

** *V novém domě operním ve Vídni* provozovalo se v čase jeho 5letého trvání (1869—1874) 52 rozličných oper.

** *P. Žofie Menter-Popperová*, i Pražanům v dobé paměti, jmenována jest komorní virtuoskou císaře rakouského.

** *Lisztovy dobročinné koncerty* vynesly od ledna až do dubna t. r. čistých 40.000 zl.

** *Nachbauer*, tenorista Mnichovský, hodlá pohostinsku vystoupiti v Královci.

** *Basista Rokytanský*, syn slavného pathologa vídeňské university, byl u dvorní opery tamtéž opět na 5 let engažován.

** *Slavnost Haendlova v Londýně* bude slavností velkolepcu, čistě anglickou. Komité nemůže ani ubrániti se návalu těch, kteří se ohlásili co spoluúčinkující ve sboru a orchestru.

** *Fr. Erkela* nejnovější opera „Brankovič Görgy“ provozovala se nedávno v národním divadle v Pešti s úspěchem pro skladatele velmi lichotivým.

** *Reineckého* malá opera „Dobrodružství Haendlovo“ se provozuje ve Wisbadenu a líbí se.

** *Nové opery vlašské*: „Elena“ (Trovati), „Il figlio del Signor Sindaco“ (Rispoli), „I viaggi“ (D'Arienzo), „Arsenio“ (Bozzano), „Sardanapalo“ (Libani), „Maria Dolores“ (Branca). Té šťastné Italie!

** *Henri Herz*, jenž delší dobu již churav jest, složil svůj úřad profesury klavíru na konservatoři v Paříži, jež byl od r. 1842 zastával. Místo toto obdržela po něm mad. *Massartová*.

** *Zemřelému komponistovi Balfemu* postaven bude pomník v rodném městě jeho Dublíně.

** *Tragický konec „komické“ opery ve Vídni*. Neblahým následkům „krachu“ **neušel** také mladistvý ústav komické opery, s takovým přepychem založený a takou nádherou vystrojený. Dne 30. m. m. odbývalo se poslední představení. Nádherná budova, která stála 2¼ milionů, stojí nyní zavřena, opuštěna. Veškerý personál divadla byl propuštěn a obdržel odbytného jednoměsíčný honorář.

** *Z Bílé Cerekve*. Mladistvý, velenadaný houslista Rudolf Nováček, syn M. J. Nováčka, řed. kůru v Temešváru, rodáka Horažďovického, vystoupil dne 23. května v besedě s úspěchem velmi skvělým. Přednesl koncert od Alarda a „Adagio elegique“ od Ferd. Lauba s virtuositou nevšední a tonem při jeho mládí věru překvapujícím. Syn i otec, jenž se také co výkonný umělec zúčastnil, dohlázeli hlučné a všestranné pocty.

** *Bývalý parkmistr mohučský, František Schott*, chef tamějšího světoznámého obchodu s hudebninami, zemřel v Miláně a byl dne 16. m. m. v Mohuči pohřben. Zesnulý odkázal městu čtyry domy s tím podotknutím, aby se jich výnosu užilo výhradně ku povznesení školství a divadla. Kromě toho odkázal 63.000 zl. městu k založení hudební školy. Celkem páčí se odkaz jeho pro město na 300.000 zl.! Takých mecenášů bylo by nám zapotřebí!

Kronika zpěváckých spolků a hudebních jednot.

* * * „*Kruh mladých hudebníků Uměl. Besedy*“ uspořádá dne 7. t. m. o 12. hod. pol. ve velkém sále, Měšťanské besedy hudební akademii, jejížto objemný, program, obsahující vesměs původní skladby pořadatelů, tuto podáváme: 1. Kvintetto (1. věta) pro 2 housle, violu, cello a klavír (J. Hartl), přednesou pp. Markus Jiránek, Klička, Kompit, a Hartl. 2. a) Kyrie z vokální mše (J. Jiránek), b) Gloria z vokální mše (J. Klička). 3. Skladby klavírní (J. Příbík). a) Touha. b) Naděje. c) Rálost. d) Fuga. Přednese p. Příbík. 4. Dvě písně: a) „Tak ticho kolem“ (J. Jiránek). b) „Nevěrný“ (J. Hartl). Přednese sl. Cachova. 5. Trio (Adagio) pro housle, cello a klavír (K. Knittl). přednesou pp. Markus, Kompit a Knittl. 6. Dvě písně! a) „Mně zdálo se, že's umřela“ (J. Holý). b) „Z svých písní trůn Ti udělám“ (K. Knittl). Přednese p. Vyskočil. 7. Polonaise (J. Jiránek), přednese p. Jiránek. 8. Dvě písně: a) „Do dálky odjíždí“ (J. Jiránek). přednese sl. Olga Černých. b) „Kytička“ (J. Jiránek), přednese sl. Olga Černých. 9. Zastaveníčko pro baryton a mužský sbor (J. Klička), baryton. solo: p. Vyskočil. 10. „Žitné pole“, duetto pro soprán a alt (J. Holý), přednese sl. Olga Černých a sl. Cachova. 11. Credo z vokální mše (J. Holý.) Ke kruhu mladistvých umělců nově přistoupil též pan Markus nově ustanovený ředitel orchestru král. zem. českého divadla. V poslední schůzi hrál mezi jiným pan Weber některé ze svých skladeb pro housle a klavír, pak uherské tance od Brahmsa-Joachima. V dýchánku „Umělecké besedy“ hráli pp. Jiránek a Příbík čtyřručně „Slavnostní pochod“ K. Bendla, pan Jiránek pak sám Raffův valčík.

* * * Stanovy mužského zpěváckého spolku „*Střela*“ v Plasích (okr. královický) došly úředního schválení.

* * * V *Dobříši* utvořuje se přičiněním p. Fr. Cichry jednota přátel hudebního umění, jejížto protektorem jest p. hrabě Kolloredo-Mannsfeld. Stanovy byly již k úřednímu schválení předloženy.

* * * Z *Turče sv. Martina*, (Pův. dop.) Zdejší zpěvácký spolek uspořádal dne 30. května v matičné dvořaně besedu s následujícím programem: 1. Národní (česká); Pri luni (slovinská), pro čtverohlas upravil L. Procházka. 2. Věvec II. ze slovanských nár. písní, uvil Jan Kadavý. 3. Divadelní představení: „Sám nevie, co chce“, dramatický žert dle Drobišovy novelly od Caltheraca. 4. „Nitra“ pro čtverohlas upravil Jan Kadavý. 5. Divadelní představení: „Nechce fajčit“, dramatický žert v 1. jednání dle Klerotha. 6. Píjáčká, sbor K. Bendla. Všechny zpěvy byly dosti přesně a s patřičným výrazem předneseny. Ačkoliv se nám písně české pro jejich krásu a mistrovskou skladbu velice líbily, předce naše národní písně učinily na srdce naše mocnější dojem, snad proto, že se v nich co nejryzeji zjevuje ráz našeho národního ducha. Píseň „Nitra“ musela žádosti obecnostva býti opakována. Je to milý požitek, slyšeti naše národní z většiny v starých toninách složené písně zpívati v rouchu uměleckém. Škoda jen, že naše zpěvácké spolky na Slovensku umělecký zpěv

horlivěji nepěstují. Divadelní představení obou frašek též šťastně se vydařilo.

* * * Z „*Hlaholu*“ *pražského*. V sobotu dne 30. května slavila měšťanská beseda pražská otevření své krásné zahrady, při kteréžto příležitosti „Hlahol“ střídavě s kapelou vojenskou uěkteré sbory přednesl, z nichž známá „Pražská Bětulinka“ a oblíbená nyní „Česká muzika“ Josefa Lva opakovány býti musely. Sbory ty řídil se známou obezřetností a ze zvláštní ochoty k spolku p. J. L. Lukes. — Na den 29. a 30. června t. r. podnikne „Hlahol“ výlet do Turnova a okolí. V Turnově uspořádá „Hlahol“ koncert, jehož zajímavý program příště sdělíme. Dle všech příprav dosud konaných slibuje výlet ten příjemnou zábavu. Zkoušky k výletu tomu jakož i produkci v Turnově řídití bude milený ředitel spolku p. Karel Bendl, jenž zotavir se po delší chorubě, ochotně se uchopuje vesla, jímžte náš „Hlahol“ vždy co nejzdárněji byl řídil.

Zprávy z Prahy a z venkova.

* *Dr. Edmund Šebek* uveřejnil z vzácné své sbírky, autografů dva dosud neznámé listy vévodkyně Sibylly z Virtemberku Konstantinovi Huyghensovi pánu na Zúlichemu, jenž byl prvním sekretářem prince Oranienského a zároveň co básník hollandský a latinský zvuchného jména požíval. Z listů těch vycházejí na jevo některé zajímavé podrobnosti o životě Jana Jakuba Frobergera, žáka slovatného Frescobaldiho v Římě, výtečného klavicinisty a císařského dvorního varhaníka a skladatele ve Vídni, kteréž valně poopravují biografické zprávy, o něm pojednávající. Od Mathesona počínaje („Grundlage einer Ehrenpforte . . . Hamburg, 1740“) všichni pozdější biografové udávali, že Froberger narodil se r. 1635 (v Halle v Sasku), a Gerber (Tonkünstler-Lexikon, Leipzig 1790) kladl jeho umrtí do r. 1695, kteréžto udání taktéž přešlo v všechny pozdější zprávy. Z listu vévodkyně Sibylly však vychází na jevo, že Froberger zemřel dne 7. května 1667, tudíž o 28 let dříve, než se dosud myslelo, což ovšem veškeré ostatní jeho životní události valně pošinouje do předu. Jelikož pak z uvedených podrobností v obou listech vévodkyně lze na jisto souditi, že Froberger před smrtí svou byl již u vysoké staří, lze za to míti, že se narodil hned na počátku 17. století. Listy uvedené dále velmi zajímavým pérem vyličují některé podrobnosti, kteréž nám v celou uměleckou povahu Frobergerovu dávají mnohem blížeji nahlédnouti i ukazují jinak cestu k dalšímu pátrání, jímžto bude jednou lze doplniti zprávy o životě a umělecké činnosti slovatného tohoto hudebníka, dosud přec jen sporé a neuplné. P. dru. Šebkovi nemalá přísluší zásluha, že s důmyslem uznání hodným dosavadní omyly poopravil a k dalšímu bádání nového podal podnětu. Oba listy vévodkyně tvoří s duchaplným a o úplné znalosti věci svědčícím pojednáním dr. Šebka skoro 30 stránek čítající monografii, která vyšla v Praze vlastním nákladem spisovatelovým.

* Pan Karel Záhorský v Nové Pace složil „Tři písně pro domácnost“ s průvodem piana, které vlastním

svým nákladem tiskem vydá. Čistý vynos z prodeje věnuje p. skladatel fondu pro dostavění národního divadla.

* Pražský hotovitel nástrojů, p. Horák, požívá i za hranicemi naší vlasti pověsti velmi chvalné. Tyto dny došla jej výhodná objednávka až z Indie, od kapelníka místokrále v Calcutě, K. Siedeho, rodem Čecha.

* Tyto dny meškal v Praze náš ctěný krajan J. Paleček, zastaviv se zde u své rodiny na své cestě z Petrohradu do Oděsy, kdež pohostinsku zpívati bude.

* **Pp. mladší hudebníky i přátele hudby,** kteří snahou po důkladnějším poznání puzení umění o komposici návodem zkušeného mistra dotýčná odvětví hudby — jmenovitě učení o kontrapunktu, fuze, o všestranném pracování s thematem, zvláště pak nauku o instrumentaci stojící na stupni nejmodernějších bádání — by prostudovati chtěli, upozorňujeme na to, že naskytuje se jim nyní vhodná příležitost tím, že odhodlal se jeden z našich předních skladatelův k udílení hodin v jmenovaných předmětech i ve všem dalším, co s předměty těmi souvisí. O bližších podmínkách možno se dozvědět v redakci našeho listu.

* **Musica sacra.** Vokální mše F. Zd. Skuherského, řiditele pražské školy varhanické, věnovaná velkému reformatoru hudby církevní dr. Wittovi, provedena byla v chrámu sv. Trojice v slavnostní den stejné jmenovaný. Ctěné čtenářstvo listu našeho zajisté pamatuje se, že mluvili jsme na místě tomto o překrásném, velkolepě zalczeném vokálním „Credu“ z této mše, jež provedeno bylo s výsledkem velmi příznivým v minulé právě sezoně koncertní v sále Žofinském. Již tehda zmínili jsme se s uznáním neobmezeným o mistrovské v pravdě práci té a podotkli jsme, že daleko mohutnějšího účinku dosáhla by skladba ta v místnosti jí přiměřenější — ve velebných prostorách chrámových a sice ne osamělá, nýbrž v organické souvislosti s ostatními částmi celku. Prání to se nám splnilo i vyznáváme, že potkali jsme se tu se skladbou rázu tak velevýznamného pro přísné formy církevní, že vítáme ji co vynikající údálost pro ovšem ještě dosti chudou naši literaturu hudby církevní. Jsou tu velebné tvary starých tonin s použitím přiměřených vesměs markantně ušlechtilých motivů v ladném a v pravdě mistrném sloučení s moderní modulací a vůbec s duchem naší doby. Tonina dorická převládá v Kyrie, světle slavnostním Gloria a Agnus; v Credu a Benedictus mixolydická a v Sanctus eolická. Vložky v podobném slohu byly z péra téhož autora, tak že celek o slavnosti té z krásného rámce individuální nálady nevycházal a dojem následkem toho se tím více stupňovati musel. Sbor, jež v obětavosti své sesílil p. P. Lehner sborem karlínského kůru, provedl všechna jednotlivá čísla s přesností uznání hodnou a patrně s nadšením pro věc samu.

Česká zpěvohra. Capitaine Henriot. Komická opera ve třech jednáních. Text od V. Sardou-a a Vaeza. Přeložil Em. Zünzl. Hudba od F. A. Gevaerta. Poprvé provozovaná na českém jevišti v divadle Novoměstském dne 3. června.

Po zvadlých „Martách“, chorých, stařím sežloutlých „Sebastianech“ a jiných mrzácích ze zlatých

dob minulých podalo nám řiditelstvo zpěvohry české se snahou zajisté opravdovou v letní této sezoně první novinku, skladbu to nynějšího řiditele konservatoře brusselské F. A. Gevaerta, všeobecně váženého mistra hudebního i v širších kruzích obecenstva francouzského — vždyť nejednou již byla skladba tato na jevišti pařížském s oblibou i pochvalou přijata. I u nás dostalo se Gevaertovi přijetí velmi lichotivého, zevnější úspěch novinky té může býti v pravdě skvělým nazván, obecenstvo neskrbilo s potleskem a v radosti nad tím, že po prázdnotě vlašských strakatin opět jednou podány mu byly hudební formy mladé, svěžím životem prodchnuté, dávalo průchod svému příznivému naladění tím, že chválilo potleskem vše, co jen poněkud slušněji znělo. Především dlužno uznati, že by hudba Gevaertova valně získala rozumnějším upravením libreta, jež ni látkou ni formou nevyniká pranicím nad starou, dávno otřepanou a v naší době k životu dalším neschopnou šablonu libretářskou. Celek jest rozdroben v kuplety, sbory, arie, duetta, tercetta atd., zkrátka v jednotlivá čísla hudební a což nejhoršího, v popředí se tu tlačí svým suchoparem próza, jež svými olověnými křídly tíže každý volnější led dramatického vývoje hudebního. Nesrovnalost celku jest tu patrna: staré, života neschopné formy libretářské pojí se tu v neladnou směšninu s novými, bujarým životem překypujícími formami hudebními. Nedá se ovšem upříti, že jsou jednotlivosti libreta s obvyklou u francouzských dramatikův obratností a rutinovanou znalostí scény velmi šťastně provedeny, tak že momentálně dosti živě napínají — však celek je neurovnán, a požadavkům, jaké doba naše klade k dramatu hudebnímu, ni v nejmenším nevyhovuje. Právě proto se cílo to na delší dobu budoucí sotva v repertoiru běžném dovede udržeti. Děj opery, jenž pro hudební formy vždy má býti co možná při vší kombinaci předc jen průhledně staven, jest zde celkem dosti zamotaný a na první pohled zajisté ne příliš jasný, látka pak celého libreta jest sestavena z více, ne příliš neznámých motivův; osnova celého libreta totiž spočívá z části na onom starém a předc vždy novém „qui pro quo“ (král Jindřich co kapitán Henriot) a z části na oné Heineově staré a předc vždy nové povídačce, jež začíná slovy: „Kýs hoch (Don Fabrice) miloval dívku (Blanche d' Etianges), ta k jinému (Mauléonu) však lne“ a t. d. To vše je zahaleno v lesklý nimbus vojenského života v bouřném táboře, propleteno množstvím zamilovaných dobrodružství, protkáno žárlivostí, vzdechy, slzami, galanterií, několika paprsky šťastné lásky a konečně jest celek korunován vítězoslavným pochodem plechových nástrojů, krále a spolukapitána i jeho vojsk v dobytou Paříž. Dílo celé bych raděj nazval „obrazem z vojenského života“ než „komickou“ operou, jakou zajisté v běžném smyslu skladba Gevaertova není. Skvělý, bujný vojenský život jest hlavním motorem celku, takže živlu hudebnímu bezděčně se vtírá zvláštní onen ráz skvělé zvučnosti, jež docílil skladatel dosti šťastně volenými odstíny orchestrálními a

máme-li podati krátkými slovy celkový úsudek po prvním poslechnutí díla toho, tož říci musíme, že Gevaertova hudba ovšem nijak nevyniká ve své již s hora naznačené rozdrobenosti zvláštní snad nějakou originalitou v myšlénkách hudebních či v jich spracování: nýbrž že jest zpěvohra ta prací solidní, ruku zkušeného hudebníka prozrazující a v mezích Horácova známého „zlatého středu“ se pohybující. Jest to v ohledu hudebním strava záživná a ředitelstvu sluší vším právem všechna chvála za vybrání hudby takového druhu, jež zajisté přes všechny své nedostatky předc jen vyniká opravdovým směrem svým v nynější té poušti francouzské literatury z oboru hudby dramatické. K jednotlivým číslům zpěvohry Gevaertovy vrátíme se po dalších reprisách.

Provedení prozrazovalo celkem pečlivé studium se strany solistů i sboru. Orkestru by neškodilo podrobnější odstínování; čímž by mnohé jen z hruba naskizzované linie jakož i mnohé příliš křiklavě zbarvené partii průvodu ladnější okrouhlosti se dostalo takže by při takovém obezřetnějším počínání pěvec v individualitě své bez odporu jasněji vystoupiti musel. Pokud se týče solistů jednotlivých, tu možno říci, že všichni jsou zaměstnáni v tak zvaných vědných úlohách. Tak rozvinula slč. Paršova co „Blanche“ v mnohé scéně (zejména ve scéně v Mauléonem v 2. a s Fabriciem v 3. jednání) takou vřelost v pravdivosti výrazu dramatického, že odo dávna se nepamatujeme na takou pružnost duševního rozehvění ve zpěvu i hře u pěvkyně, jež v poslední době mnohou podávala příležitost ku spravedlivé stížnosti na povážlivé to hospodáření s krásným zajisté materialem hlasovým. Úloha „Valentiny“ jest sice podřízenější, však podává dosti vhodné příležitosti ku rozvinutí vzácných vlastností dobrého intonování v podřízném druhém hlase; že se snaha slč. Hanušovy v tomto ohledu nepotkala vždy s výsledkem obmyšleným, a že následkem toho druhý hlas přicházel jak s prvním hlasem tak i s orchestrem často v povážlivou kolisi, dlužno litovati. Slč. Sittova co markytánka „Fleurette“ v ohledu zpěvním úplně dostála; však tvoření celé postavy hra i mimika — to vše jest pochybené. Jsme přesvědčeni o slečnině patrném nadání v oboru komiky, což jasně dokázala zvláště co Galathea, od níž jest k markytánce sice poněkud velký skok, však pro slečnu ne nepřemožitelný. Ostatně patří úloha ta sl. Sákové!

Úlohy mužské byly vesměs v rukou dobrých: p. Lev v titulní úloze živěji než kdy jindy se pohyboval, zpěvní část jako obyčejně provedl bezvadně; pp. tenoristé Vávra co „Mauléon“ a Krössing co „Bellegarde“ statečně závodili i získali si častého uznání vděčného obecnstva. P. Čech ml. byl co — „Don Fabrice Urraga“ velmi dobrý ve svém demonicko-pathetickém živlu a p. Koubek s humorem

dával chytře přihloupělého nenasytu „Pastorela“. P. kapelník Čech celek studoval i statně dirigoval.

X.

Listárna redakce.

P. L. K. v L. Odporúčujeme Vám „Matici hudební“ co jediný toho druhu spolek viastenecký, jenž zajisté zasluhuje všestranné podpory.

Pp. akademikům K. M. B. T. v Praze. Máme za to, že v úplném opomenutí, v důkladné zprávě oceniti vysoký význam umělecký a národní, jakýž bez odporu měl slavnostní koncert akademický dne 25. m. m., nebylo by přec slušno hledati u obou dotčených denníků politických jakousi zúmyslnost či jednání tendenční, jeť to snad spíše nedbalost aneb k malé jen cti jim sloužící nechuť dotčených referentů, pronésti se vřeleji o uměleckých plodech nejpřednějších a nejnadanejších našich hudebníků, o nichž psaly by se snad jinde zajisté celé sloupce chvály a nadšení. Obecnstvo jinak má zajisté všechno právo, žádati na politickém denníku, aby věnoval umění vůbec a každému novému zjevu uměleckému zvláště slušné a patřičné pozornosti, nechce-li na se uvaliti spravedlivou výtku, že úkolu svému dostává jen v míře neúplné.

 Hudební příloha za měsíc červen příložená bude k příštému číslu.

Nejnovější hudebniny

vydané tiskem a nákladem firmy

Em. Starý a spol. v Praze 147—I.

„HLAHOI“, sbírka čtvero zpěvů pro mužské hlasy.

- Sešit 51. **Kmotr Bumbal**, složil W. E. Horák,
Život v háji, složil E. L. Měchura. Part. a hlasy 70 kr.
- „ 52. **Česká muzika**, žertovný sbor složil Jos. Lev.
Čilým krokem, složil E. L. Měchura. Part. a hlasy 70 kr.

Sbírka čtvero zpěvů pro smíšené hlasy:

- Sešit 25. **Brouk a růže** dle V. H. Veita, } upravil
Na Moravu dle Javůrka, } K. Bendl.
Kalina dle E. Vašáka, }
Part. a hlasy 80 kr.
- „ 26. **Píseň při draní** dle V. E. Horáka,) upravil
Scáza čarodějnice „) K. Bendl.
Part. a hlasy 80 kr.
- „ 27. **Žnecká**, složil J. Nešvera.
Kdyby ten slaviček, složil J. Nešvera.
Píseň z lidu dle Mendelssohna, u. K. Bendl.
Part. a hlasy 80 kr.
- „ 28. **Zpěv slavnostní**, složil K. Bendl.
Lásky sen, složil A. Valenta. Part. a hlasy 80 kr.
- „ 29. **Jen do skoku** (polka), složil Al. Strel.
Poupě a políbení. Part. a hlasy 80 kr.
- „ 30. **Píseň na cestu** dle Veita,) upravil
Stará píseň „) K. Bendl.
Part. a hlasy 80 kr.

Tovačovský A. B. „Zapějme písně vesele“ pro mužské hlasy s průvodem piana. Cena 71 hr.

 Pp. odběratelé „Dalibora“ obdrží 20 proc. srážky z veškerých našich nákladem vydaných hudebnin